

TRONDHEIM KOMMUNE

Hvordan jobber vi med å skape et bærekraftig samfunn i Trondheim?

Jannicke Røgler, biblioteksjef Trondheim folkebibliotek

Stikkord:

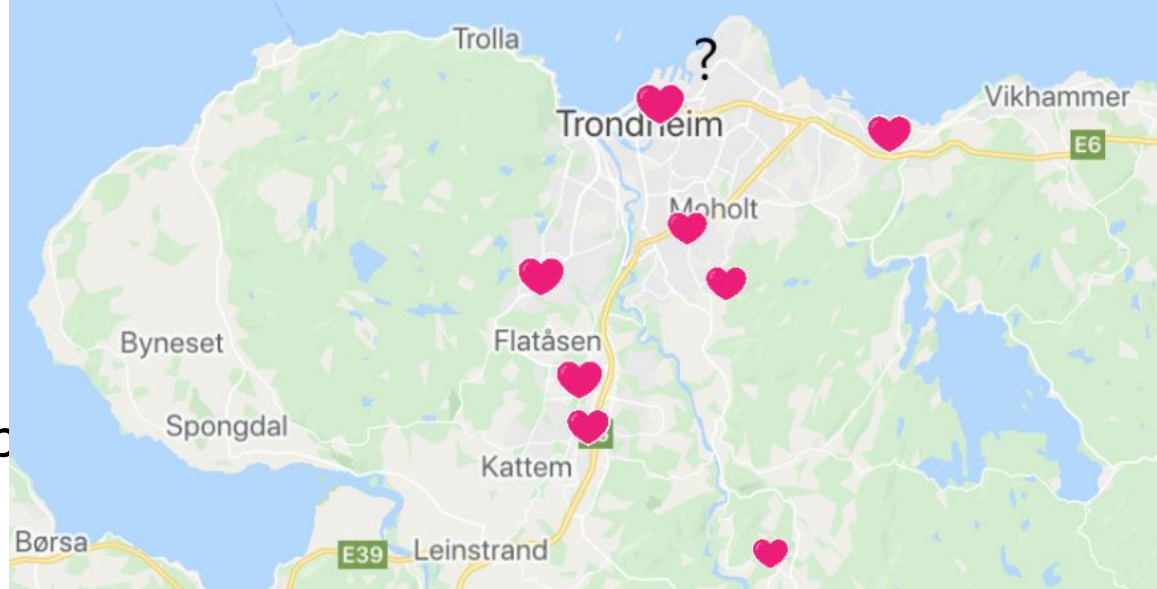
- Om Trondheim folkebibliotek
- Eget ståsted etter 1 år
- Satsinger etter FN17:
 - Økonomi
 - Sosial bærekraft
 - Klima & miljø
 - Samarbeid

Om biblioteket

- 8 folkebibliotek
- Skolebibliotek på Byåsen vgs
- Fengselsbibliotek
- Pop-up på Bøker & bylab

- Midtbyen (HB)
- Ranheim
- Moholt
- Risvollan
- Klæbu
- Heimdal
- Saupstad
- Byåsen

- 1,1 mill utlån og
- 1.1 mill besøkende i 2019
- Ca 50 årsverk
- Ca 208 000 innb
- Sterk vekst i antall innb.

Eget ståsted

De beste bibliotekene bygger lokalsamfunn (D. Lankes)

Skien bibliotek som inspirasjon

SKIEN BIBLIOTEK

Lån ▾

På biblioteket ▾

For barn ▾

For ungdom

Bestill bokpakke

Søk og ressurser ▾

Hvordan kan biblioteket være en spydspiss i arbeidet med kommunens miljø- og klimamål?

Bibliotekplan for Trondheim i 2022

Bibliotekets arbeid med FN17 kan f eks 3-deles etter modell fra Århus:

1. Bibliotekene må selv bli mer bærekraftige.
2. Bibliotekene må bidra til å øke lokalsamfunnets kunnskap om FN's bærekraftsmål.
3. Bibliotekene må hjelpe lokalsamfunnet med selv å ta initiativ, som styrker delingsøkonomi, sirkulærøkonomi og bærekraftsmålene.

Den danske regjeringen peker på bibliotekenes betydning for å skape den folkelige forankringen av FN's bærekraftsmål.

DRIFTSSJOKKET

Bærekraftig bibliotekøkonomi

- Trondheim ligger dårligst an av storbyene når det gjelder medie- og lønnsutgifter per innbygger
- “Mangler” 16 årsverk
- Lite rom for bibliotekutvikling
- Varsel om nullbudsjett i 2022
- Trondheim er for liten til å stå alene

Perspektiver for Trondheim - KPS

Når behovene for tjenester blir større uten at de økonomiske rammene økes tilsvarende, blir kommune 3.0 med vekt på samskaping et viktig perspektiv. Samtidig utfordrer samskappingsperspektivet tradisjonelle rolleforståelser, oppgavedeling, organisering og styring av kommunal tjenesteutvikling, både politisk, administrativt og overfor frivilligheten og andre aktører i byen som ønsker å bidra.

I januar 2020 er vi
205 000
innbyggere i
Trondheim kommune

andelen over
80 år øker

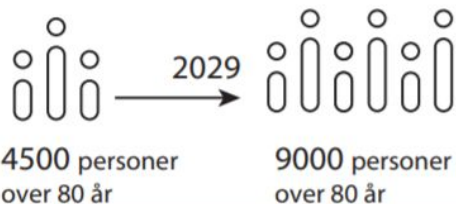

3,3%
er nå over 80

Det vil koste

i økte utgifter pr år i 2029, å opprettholde dagens tjenestetilbud

Andelen av befolkningen i arbeidsfør alder vil avta frem mot 2050

5,5%

Mulige løsninger

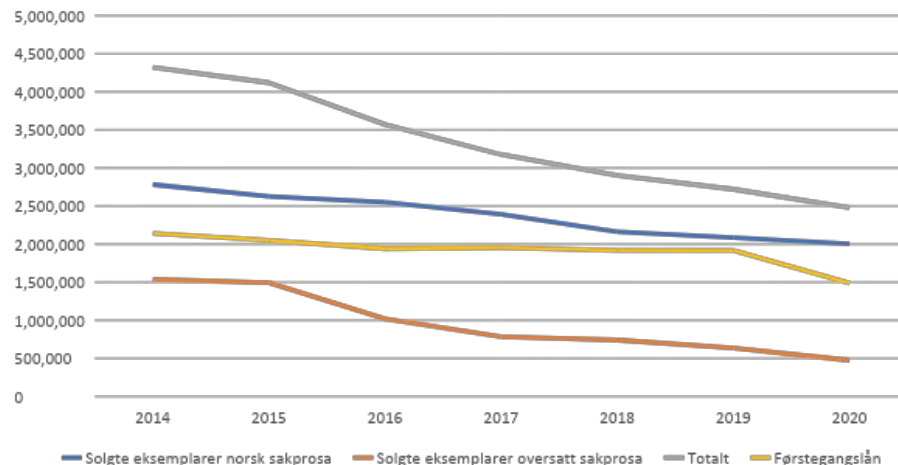
- Liten sektor - samordning og forpliktende samarbeid
- Sentrale aktører: kommuner, fylker, KS, BS, NB + leverandørmarkedet
- Økt digitalisering og rasjonalisering av rene driftsoppgaver
- Hvordan får vi størst effekt av de nasjonale prosjekt- og utviklingsmidlene
 - Prioritere nasjonal digital infrastruktur
- Må være villig til å omprioritere og bruke mer penger på digital utvikling

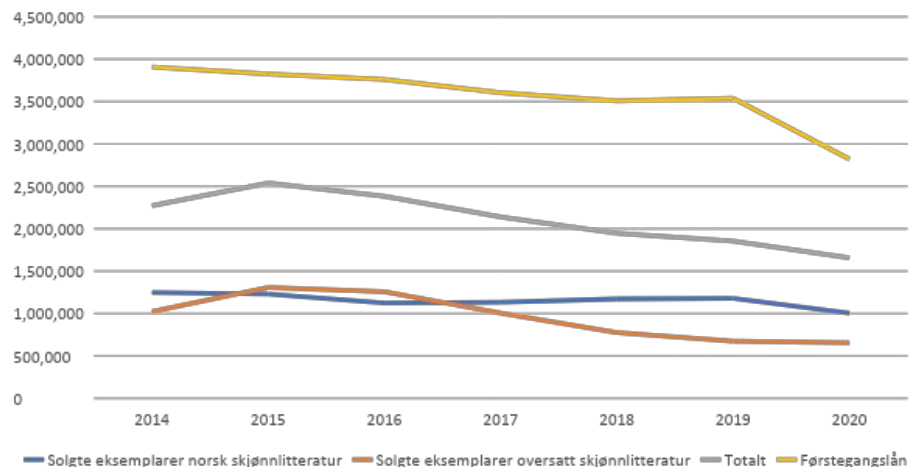
Trygve Kikut i VTFKM om førstegangslån vs salg 2014-2019

- Sakprosa for voksne ned 10,46 % vs 42,64 % ned i salg
- Sakprosa for barn ned 3,5 % vs 32,67 % ned i salg
- Skjønnlitteratur for voksne ned 9,42 % vs 27 % ned i salg
- Skjønnlitteratur for barn opp 11,61 % vs 18,29 % ned i salg
- Hva vil forlagenes salgstall ha å si for samlingsutviklingen fremover?

Solgte og førstegangslånte sakprosa for voksne

Solgte og førstegangslånte skjønnlitteratur for voksne

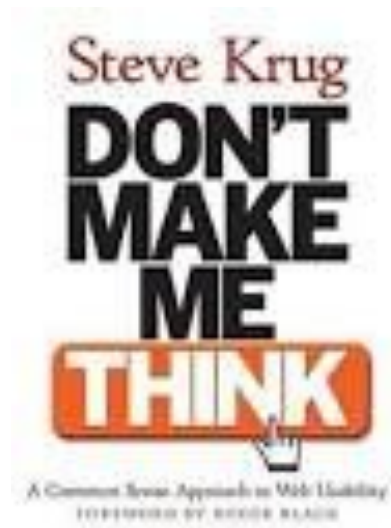

Digitale tjenester

- Tilbudet fremstår fraksjonert
- Mangelfulle brukergrensesnitt
“Don’t make me think!”
- Underfinansiert
 - e-bøker og e-lydbøker
- Behov for nasjonale konsortier

Konsekvenser:

- Omdømmetap
- Mye tid brukes på brukerhjelp

- SmartLib - søknad til Forskningsrådet
- Samarbeid med NTNUs logistikkmiljø om automatisering og robotisering
- Ta ut gevinstene fra digitalisering
- Frigjøre tid fra drift til tjenesteproduksjon og utvikling

Biblioteket i by- og samfunnsutvikling

Bibliotek på prisbelønte Moholt studentby, Saupstad med områdeløft. Pop-up bibliote

Kommuneplanens samfunnsdel - Borgerkraft

- Biblioteket som en sentral arena for samskaping og innspill
- Møter med Borgerpaneler
- Ønsketre og forslagsbok

Meråpent

Endelig meråpent igjen

Alle bydelsbibliotekene
er åpne i ubetjent
åpningstid.

Bøker & bylab - pop up

- Prosjekt med midler fra statsforvalteren
- Møteplass, aktivitetsrom, leseplass med kasserte bøker
- Målet med bylaben er å skape en nøytral arena for dialog, samarbeid og samskaping
- Byutvikling i et område med enorme endringer - Nye campus NTNU
- Bemannes av 50% koordinatorstilling

Bærekraftssamtaler

Bærekraftsamtale #4

Hvordan kan NTNU og Trondheim kommune skape en fremtidsrettet by?

1. september • kl. 19.30 • Bøker&bylab

Til høstens første Bærekraftsamtale har vi invitert rektor ved NTNU, Anne Borg, og kommunedirektør i Trondheim kommune, Morten Wolden.

Kommunedirektør
Morten Wolden

NTNU-rektor
Anne Borg

Ta bilde av kode for
Gratis påmelding

Skal vi lykkes med å skape en bærekraftig by, med redusert klimaavtrykk som inkluderer alle og tar vare på innbyggernes ressurser må vi ha kunnskap om hva som virker. I denne samtalen snakker vi om hvordan universitetet og byen kan samarbeide om dette.

Arrangeres av Bærekraftsenteret, Bøker & bylab og Pådriv Trondheim i samarbeid med Trondheim folkebibliotek

LEVENDE ABELS GATE

VELKOMMEN TIL LEVENDE ABELS GATE

Fram til 12. september skal Abels Gate på Egevarer forvandles til en levende bygge- og uteaktivitet for barn og voksne med ulike aktiviteter for barn og voksne.

Ikkevinn Trondheim har i samarbeid med Trondheim folkebibliotek, Biblioteksentralen og Børnerådet, arrangert en rekke aktiviteter i samarbeid med NTNU, Arne Borg og Mjølsbarn.

Vi ønsker hjertelig velkommen til boero, studenter, ansatte og andre som besøker bydelen.

PROGRAM

DATO	TID	AKTIVITETER OG ARRANGEMENT	DATO	TID	AKTIVITETER OG ARRANGEMENT
01.09	19:30	Bakerisøffarmstale på Mjølsbarn med formidlingsleder Morten Wolden og veileder på NTNU Arne Borg	10.09	12:00	Dansforestilling med NTNU Dans
05.09	12:15	Ingeniørarkitektur: Enkle kretser med Mjølsbarn	10.09	12:00	Workshop: Kimikalologi
06.09	19:30	Bakerisøffarmstale til med to foransere fra NTNU, Ingvald Ramo Grande og Janes Kvistansen Nøland	13.00	13:00	Workshop: Urbant Biologisk-Mangfold
07.09	16:00	Kaffemaking med Kaffi	10.09	11:00	Åpen kaffe på Stabberås
08.09	16:30	Oppmaling på Stabberås	11.15	11:15	Basisseting
10.09	17:00	Aftenverk med Liv Bandstus på Stabberås	11.15	11:15	Sakkelvretted
11.09	10:00	Nærboknot	11.15	11:15	Skolepresesjon
10.00	10:00	Stoffkassen Lær om bær og fruktning i utstilling av blomster fra KLP	13:30	13:30	Walk & Map Egevarer
10:00	10:00	"Kudding" av Dragevårskvadet	13:30	13:00 og 14.30	Fra Baker & Bybbil
10:00	10:00	Montering av lelektrisk	12:00	12:00	Teater: Skal vi grille?
11:00	11:00	Åpen kaffe på Stabberås	12:00	12:00	Abels Gate Bruktmarked
11:00	11:00	Konserter med Flurim-koret	12:00	12:00	Ingeniørarkitektur: Sapparat/Isak Isaker med Mjølsbarn og Aleksander Cordeas
			12:00	12:00	Workshop: Klima (Koll)
			14:00	14:00	Konserter for barn: Mandirimaft
			14:00	14:00	Kunstner for en dag! (Utemessige 16:00)
			18:00	18:00	Fotball-quizz med Spillevne Karlsen på Stabberås.

Les mer og meld deg på:

Månedens leseutfordring

Har du nyttårsforsett om å lese mer i 2021? Vi kan hjelpe deg på vei. Og du kan bli med på månedens leseutfordring.

Du velger selv hvilken bok du vil lese. Bokmerke til å notere ned titler kan du hente på biblioteket.

Trenger du mer inspirasjon kan du bli medlem av Facebook-gruppen vår [Trondheim Leser](#). Vil du dele dine boktips kan du bruke taggen **#tfbutfordring** og **#trondheimleser** i sosiale medier.

Utfordringer 2021

I år ønsker biblioteket å sette fokus på [FNs bærekraftsmål](#) og har knyttet leseutfordringene opp mot disse. Du vil finne lesetips på både fagbøker og

Biblioteket og byrom - Åpning av Peter Egges plass - barnas torg

Bjørn Rørvik - Bukkene
Bruse på badeland

Områdeløft - Saupstad bydelsbibliotek

- Biblioteket som sosial infrastruktur
- Åpen, inkluderende og medvirkende ombyggingsprosess
- Møbler fra andre bydelsbibliotek, redesign og bruk av lokal snekker
- Biblioteket er involvert i to nye områdeløft

Læringscenteret

- Tilbyr:
 - datakurs, veiledning en-til-en, datakafè
 - løpende digihjelp i skrankene
- Motto: henvis - aldri avvis
- Nettverk:
 - IKT-Samarbeidsforum for seniorer
 - Digitalt utenforskaps-forumet
- Oppsøkende virksomhet
- Innspill til regjeringens digitaliseringsstrategi
- Oppdrag for KS høsten 2021

-Jeg lærer litt hver gang, forteller Thore K. Aalberg som her får veiledning av bibliotekar Mildrid Liasgå på hovedbiblioteket.

Fakta:

HER FÅR DU HJELP

HØVEDBIBLIOTEKET:
Enkle dataspørsmål kan man få hjelp med i Info-skranken i 1. etg alle hverdager kl. 10-16. Uten bestilling. Personlig veiledning, en person med en hjelper, tirsdager, kan timebestilles på telefon 952 63 117, eller på mail: laring@tjb.no
Datakurs, to timers gruppeundervisning holdes i 4. etg på Hovedbiblioteket. For oversikt over kurs til høsten, se i Adresseavisens informasjonsannonsne fra kommunen, oversikt på bibliotekets nettsider www.biblioteket.trondheim.kommune.no eller www.tjb.no. Eller ring 952 63 117 for informasjon og påmelding til gratis kurs.

MOHOLT bibliotek:
Nybegynnerhjelp i data, samarbeid med Seniornett onsdager kl 13-15. Telefon 72 54 58 20
RISVOLLAN bibliotek, onsdager kl. 13-15. Telefon 72 54 39 98

HORNEMANSGÅRDEN:
FREDAGSDATA er gratis hjelp fra dyktige studenter i samarbeid med Senior IKT. Ta med PC, nettbrett eller smarttelefon og få hjelp med spørsmål og problemer. Fredagsdata var i vår fra kl 14-16. Nærmere informasjon om dette vil stå i aktivitetsbrosjyren som PFO (Pensjonistenes Fellesorganisasjon) utgir i juli. Brosjyren omhandler det som skjer i Hornemansgården for neste høst og vår. Informasjon på tlf. 73 84 17 00.

VOLL GÅRD:
DATAKAFÉ på Gulhuset, Voll gård mandager kl 12-14- Kontakt seniorkultur på tlf 72 54 57 14
KURS I IPAD, android nettbrett, smarttelefon eller PC. Kurs som går over flere dager er ikke gratis. Påmelding til Info-senteret for seniorer telefon 72 54 67 91 kl 12-14, kursansvarlig for kursene i Gulhuset, Voll gård tlf 474 48 788.

Digihjelp å få

Ingen spørsmål er for dumme når det gjelder internett, offentlige digitale tjenester, e-post, nettbrett, smarttelefon, facebook eller digital postkasse. Biblioteket, Hornemansgården og Voll gård tilbyr digital hjelp og veiledning for eldre.

Av Ruth Våpenstad
Foto: Carl-Erik Enksson

-Æ er klåne på data, så æ bruke lang tid, sier Thore K. Aalberg. Han og åtte andre pensjonister har tatt heisen opp til 4. etg. i Hovedbiblioteket. Tre bibliotekarer og en hjelpeleærer står klar til assistanse. -Det er luksus å ha så mange hjelpere! Et fantastisk tiltak! sier Aalberg begeistret.

-Jeg trodde jeg kunne digital post, men det var først da jeg kom hit, at jeg fikk vite at det viste seg at jeg ikke var registrert. Dette er mitt fjerde kurs, og jeg kommer til å gå på flere kurs, forsikrer han.

13

Digital festival 2021 - Gaming for seniorer

- Mål å motvirke digitalt utenforskap
- Regjeringen vil:
 - bidra til å videreutvikle folkebibliotekene og innbyggertorgenes rolle som lokale veiledningsentre for digital kompetanse
 - vil legge til rette for at offentlig ansatte som veileder innbyggere har den nødvendige pedagogiske kompetansen.

Utlån av utradisjonelle medier - kjerneoppgave?

Jonas Söderholm - Borrowing and lending tools: The materiality of x-lending libraries. Doktoravhandling fra 2018.

- Brukerne oppfattet tilbudet som svært praktisk, og av lokal og umiddelbar relevans for dem.
- Aktiviteten gir inspirasjon, læring, støtte til selvstendig næringsdrivende og styrking av fellesskapet.

FIKSEPROSJEKT

- Verktøybibliotek
- El-lastesykler
- Fiksearrangementer

FOLKEVERKSTED

Skapende/kreative
aktiviteter for
barn og ungdom

Frøbibliotek og stiklingbibliotek

+ 2200 frøpakker er hentet ut fra våre frøbibliotek i 2021.

El-lastesykler

Sykler på: HB,
Byåsen, Moholt og
Risvollan

Sykkelen har piggdekk
på vinteren og kan
lånes i inntil 3 dager

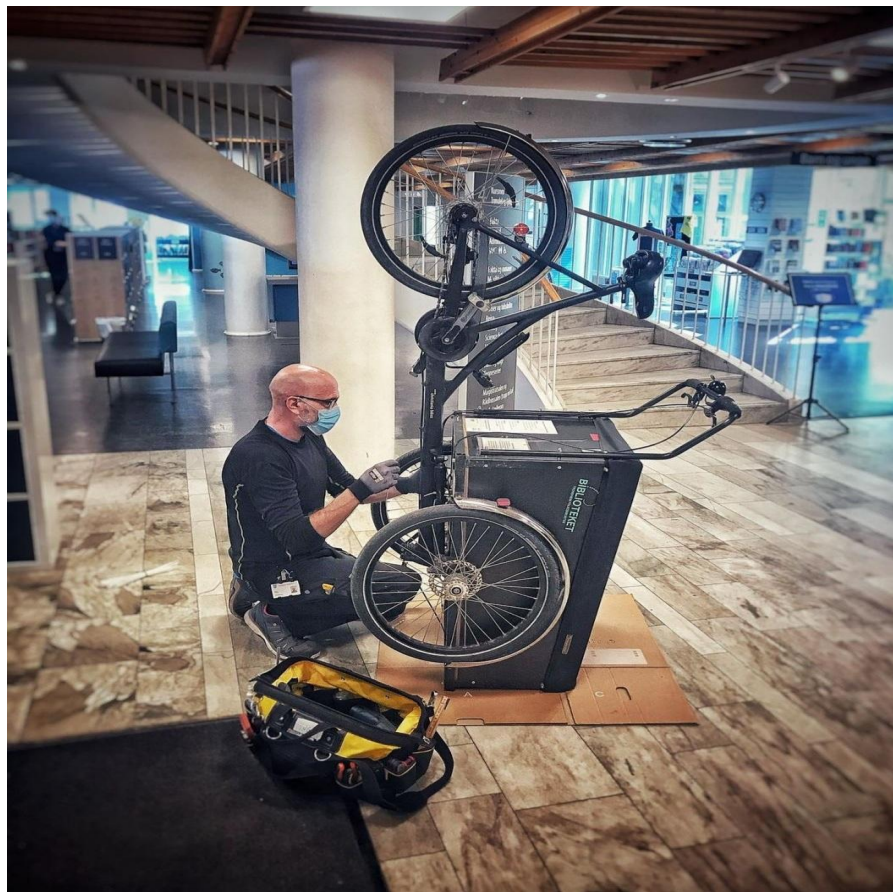
Løsning for
reservering

Penger fra
Miljøenheten. Fra
2022 inn i ordinær drift

Vedlikehold og oppbevaring

Sykkelverksted

Grønn IKT

Prinsipper for grønne digitale tjenester

- Varige løsninger fremfor døgnfluer
- Gjenbruk fremfor å lage alt nytt
- Slette fremfor å hamstre
- Lett fremfor tungt
- Bevis for bruk fremfor syning

Website Carbon Calculator Get the badge! How does it work? FAQ

Carbon results for
biblioteket.trondheim.kommune.no Share f t in v e

This page was last tested on 9 Sep, 2021.

 Uh oh! This web page is dirtier than **85%** of web pages tested

 Oh my, **2.92g of CO2** is produced every time someone visits this web page.

Carbon results for
trondheim.kommune.no Share f t in v e

This page was last tested on 9 Sep, 2021.

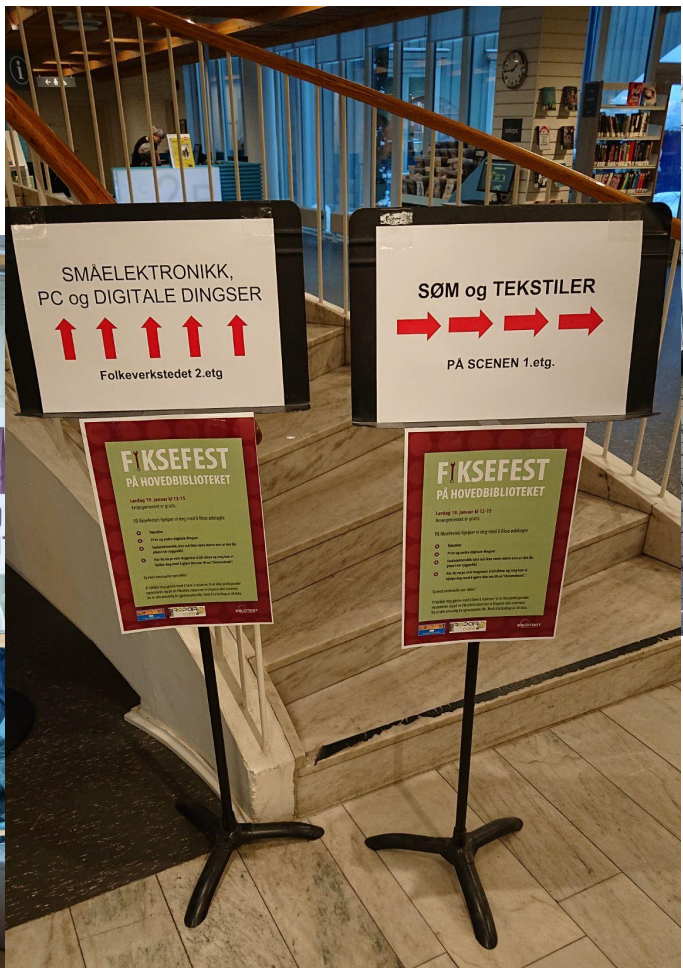
 Hurrah! This web page is cleaner than **58%** of web pages tested

 Only **0.74g of CO2** is produced every time someone visits this web page.

- Kjøp bærbare, ikke stasjonære maskiner
- Behold dem lengst mulig
- Ikke bruk store skjermer
- Lav lysstyrke på skjermene
- Ikke bruk skjermbeskyttere
- Skru av skjermer automatisk etter 5 minutter
- Automatisk hvilemodus etter 10 minutter
- Skru av maskiner når de ikke er i bruk
- Skru av alt om natta

Utstrakt samarbeid for en bedre by å leve i

Arrangement

- 2019: 334 arrangementer totalt, med 13 000 besøkende.
- Formidle innholdet i bibliotekets samlinger og synliggjøre ansattes spisskompetanse - Mål: Arrangementer for alle
- Litteraturhuset Trondheim, 5 år i bibliotekets lokaler
- Begrensede midler, har i stor grad støttet oss på Nasjonalbiblioteket
- Stadig viktigere med samarbeid

Sommer i Trondheim - tilbud til barn og unge

- 30 mill fra Udir til TK til sommerskoletiltak
- Kulturenheten koordinerte
- ca 1 mill til biblioteket
- I tillegg høstferietilbud

**Postapokalyptisk
figurverksted med Morten**

Barnas Verdensdag

Samarbeid med Kulturenheten

Forbedringspunkter

- Rydde i eget bo...
bruk av plast, ferdigstille utskifting til LED etc.
- Grønn IT
- Få bærekraftsmålene inn som del av vår ordinære praksis
- Jobbe enda mer planmessig, plan for samlingsutvikling etc
- Finne nye samarbeidspartnere
- Bringe tilbudene ut av biblioteket

- Nye regler for anskaffelse for å ivareta prinsippene om sirkulærøkonomi
- Jobbe kunnskapsbasert, analysere, evaluere og kontinuerlig forbedre
- Smidig prosjektutvikling
- Frigjøre tid til bibliotekutvikling
- Samordning av digitale tjenester
- Tenke brukervennlighet i alt vi gjør

Takk for meg!

